

Sygn. akt IV KO 32/19

POSTANOWIENIE

Dnia 17 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski

w sprawie dotyczącej zażalenia **J. M.** na postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w K.

w przedmiocie umorzenia śledztwa sygn. akt PR 4 Ds. [...],

po rozpoznaniu wniosku Sądu Rejonowego w O.

z dnia 6 marca 2019 r., sygn. akt II Kp [...]

w przedmiocie przekazania sprawy do rozpoznania zażalenia innemu sądowi równorzędnemu

na podstawie art. 37 k.p.k.

postanowił

nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w O. postanowieniem z dnia 6 marca 2019 r., sygn. akt II Kp [...], zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu zażalenia J. M. na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w K. z dnia 28 grudnia 2018 r. o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie przekroczenia uprawnień przez sędziego Sądu Rejonowego w O., do czego miało dojść w czasie prowadzenia innej sprawy skarżącego.

Uzasadniając przedmiotowe wystąpienie wskazano, że sędzia, którego dotyczyły czynności sprawdzające Prokuratury orzeka w Sądzie Rejonowym w O., pełni tam funkcję przewodniczącego wydziału oraz jest znany innym sędziom tego Sądu, a także „jest on również znany osobiście pozostałym sędziom orzekającym w okręgu [...]”. Podejmowane przez tego sędziego czynności służbowe były przedmiotem zarzutów podnoszonych przez autora zażalenia. Okoliczność

powyższa miałyby – w myśl uzasadnienia wniosku – przemawiać za przekazaniem sprawy rozpoznania zażalenia J. M. innemu sądowi równorzędnemu (i to nawet poza obszar właściwości całego okręgu [...]) z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości, a zwłaszcza potrzebę zapewnienia warunków do rozpoznania sprawy w sposób obiektywny. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o przekazanie zażalenia J. M. innemu sądowi równorzędnemu w oparciu o przepis art. 37 k.p.k. nie zasługiwał na uwzględnienie. Argumenty przytoczone w jego części motywacyjnej nie przekonują, że w niniejszej sprawie występują wątpliwości co do możliwości prawidłowego rozpoznania środka odwoławczego przez sąd właściwy do rozpoznania zażalenia J. M.. W istniejącej sytuacji procesowej zadaniem sądu karnego jest jedynie przeprowadzenie kontroli orzeczenia, które zostało wydane przez zupełnie inny – niesądowy – organ procesowy właściwy dla prowadzenia postępowania przygotowawczego. Sąd występujący z wnioskiem o zmianę właściwości nie wykazał, że nie jest w stanie – bez szkody dla wymiaru sprawiedliwości – wykonać prawidłowo tego zadania.

Tymczasem, zmiana właściwości miejscowej przewidziana w art. 37 k.p.k. jest instytucją o charakterze nadzwyczajnym i nie podlega wykładni rozszerzającej. Dotyczy to zwłaszcza podstawowej przesłanki jej stosowania, jaką jest pojęcie dobra wymiaru sprawiedliwości, które determinuje przeniesienie sprawy, gdy cały sąd jest niewłaściwy do orzekania w myśl zasady *nemo iudex re sua*, a także wtedy, gdy zachodzą obawy o bezstronność sądu właściwego.

Jak podkreślono w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2018 r. IV KO 22/18, „tej ostatniej nie można upatrywać każdorazowo w podniesieniu wobec sędziego prowadzącego inne postępowania przez stronę niezadowoloną z ich przebiegu lub treści kończącego orzeczenia – zarzutu niedopełnienia obowiązków lub przekroczenia uprawnień i skierowania go do organów ścigania. Prowadziłoby to bowiem w konsekwencji do stworzenia swego rodzaju pozaustawowego sposobu sterowania przez strony właściwością miejscową sądów”.

Zauważyć też trzeba, że sytuacja w niniejszej sprawie zasadniczo odbiega od przywołanego przez Sąd występujący z wnioskiem orzeczenia w sprawie

V KO 76/16, gdzie rzecz dotyczyła już etapu merytorycznego orzekania o odpowiedzialności karnej. Natomiast etap kontroli postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego jest stadium na tyle wczesnym, że rola Sądu ogranicza się do skontrolowania zakresu, zasadności i kompletności czynności przeprowadzonych przez organy ścigania – w kontekście zarzutów zażalenia. Wniosek przedstawiony przez Sąd Rejonowy w O. nie zawiera argumentów wskazujących na to, że ten Sąd nie jest w stanie przeprowadzić takiej kontroli w sposób obiektywny i bezstronny. Natomiast podnoszone we wniosku relacje personalne mogą zostać uwzględnione w drodze wykorzystania innych instytucji procesowych niż mająca wyjątkowy charakter, możliwość zmiana właściwości przewidziana w art. 37 k.p.k.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy postanowił, jak na wstępie.